

Fokus på vipa i Aust-Agder i 2017

Pressemelding: Norsk Ornitologisk forening avdeling Aust-Agder (NOF avd. Aust-Agder)

Vipebestanden er i dag på et historisk lavmål både i Aust-Agder og i landet som helhet. Dårlig hekkesuksess er hovedårsaken. I den forbindelse inviterer NOF avd. Aust-Agder forvaltningen og landbruksnæringen til et samarbeid for å prøve å snu den negative trenden vårt i fylke. Lignende prosjekter pågår andre steder i landet, blant annet i Vest-Agder og Hordaland.

Bakgrunnen for vårt lokale prosjekt er en kontakt foreningen hadde med en gårdbruker i Grimstad kommune i 2013. Vedkommende fortalte om problemet med vipereir på åkrene som blir kjørt ned og ødelagt av traktor og redskaper i våronna, og om sitt ønske om å finne en løsning på problemet. Forsøk på å flytte reir ut til kanten av åkeren hadde ikke ført fram siden vipene ikke ville akseptere det som sitt eget lenger. Bonden viste stor vilje til å hjelpe vipa, og vi tror at mange gårdbrukere er motivert til å gjøre en innsats for å bedre vipas hekkesuksess i fylket. Problemet har i stor grad vært mangel på kunnskap for det er ikke spesielt vanskelig.

I et opplegg koordinert av foreningens styre er vi nå senvinter/tidlig vår 2017 i gang med å kontakte en del aktuell gårdbrukere for å informere om aktuelle tiltak og om ønskelig fra gårdbrukernes side, avtale et samarbeid. Et samarbeid er allerede etablert med flere bønder i fylket. Disse viser stor velvilje og et stort engasjement.

Utfordringene består i at reir og egg kan ødelegges ved pløying, harving, planting, såing, gjødsling og sprøyting. Enkle og lite arbeidskrevende grep kan benyttes for å unngå ødelagte vipereir.

Tiltak:

- Merke reir med kort, godt synlig trepinne.
- Spa reiret opp på ei plate.
- Flytte plata med reiret og merkepinnen over på bearbeidet jord like i nærheten eller aller helst tilbake på plass ved pløying, harving, planting eller såing.
- Sette bømme over reiret mens gjødsling eller sprøyting pågår.

Hvordan øke overlevelsen av unger?

Slåtten tar livet av en del unger som søker beskyttelse i høyt gras. Her vil en vipevennlig slått lik den som gjøres for åkerrike der man begynner i midten og slår seg utover i jordet, være et virkningsfullt tiltak. Merk også at ungene vokser raskest på frodige, fuktige jorder der de kan finne nok insekter som er den viktigste føden. Særlig er beitemark godt egnet så drenering av slike områder har en negativ effekt på vipenes hekkesuksess. Dessuten er ungene utsatt for rovdyr, blant annet katter.

Aktuelle områder i Aust-Agder

Vi kommer i første omgang til å fokusere på områder der det er flere reir innenfor et avgrenset område. I disse områdene er sjansen størst for vellykkede hekkinger siden nabopar driver felles forsvar mot rovdyr. På bakgrunn av dette ønsker vi å få til et samarbeid med gårdbrukere i Reddal og ved Bringsvær i sørenden av Temse, begge i Grimstad kommune. Andre aktuelle områder er Møglestu i Lillesand kommune, Gjervoldsletta på Tromøy i Arendal, Hornnes i Evje og Hornnes kommune, Tjore i Grimstad kommune og Prestegårdsjordene/områdene ved Bioforsk sin forskningsstasjon i Grimstad. Prosjektet er tildelt viltfondsmidler fra Fylkesmannen i Agder.

Til slutt en oppfordring:

De første vipene er allerede ankommet landet for å forberede ny hekkesesong. Bor du i nærheten av en hekkeplass for vipe eller kjenner du noen som driver jordbruk der vipe hekker, så prøv å bidra til at det tas hensyn til de hekkende vipene. Hvis ikke vi gjør noe nå, så vil den snart være helt borte som hekkefugl fra fylkets jordbruksområder. Vi håper at økt fokus på vipa kan få snudd den negative utviklingen som har vedvart i flere tiår.